

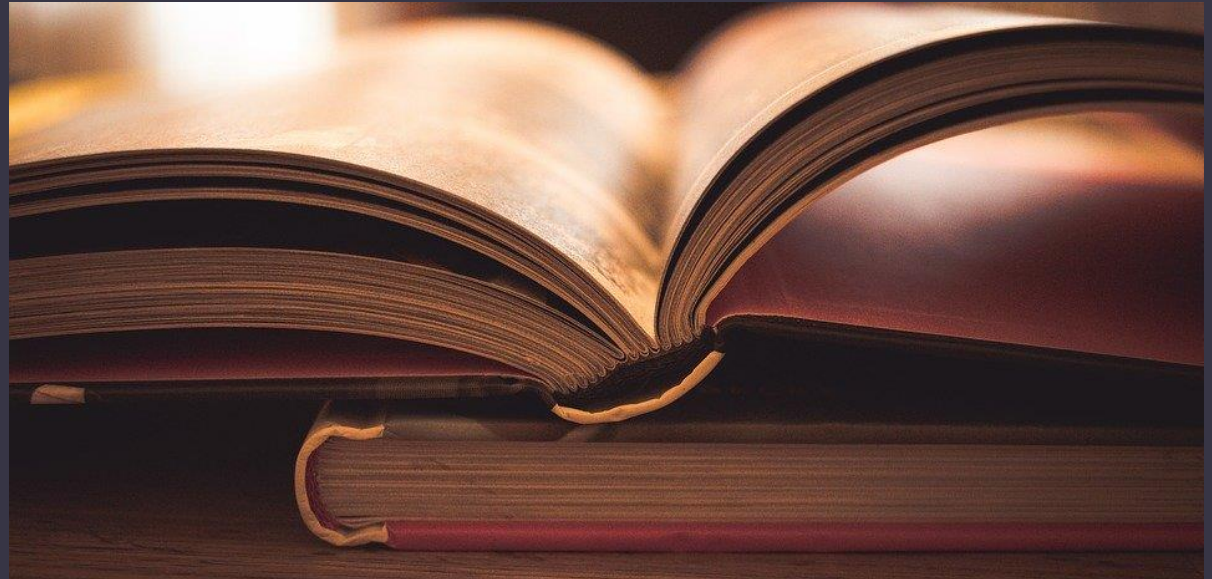

„I KSIĄŻKI MAJĄ SWOJĄ
HISTORIĘ...”

Oskar Selech kl.1e

Spis treści

- Pierwsze książki w Starożytności,
- Książki w Średniowieczu,
- Renesansowe książki,
- Książki w Baroku,
- Książki z Oświecenia,
- Książki na przełomie XIX i XX wieku,
- Bibliografia,

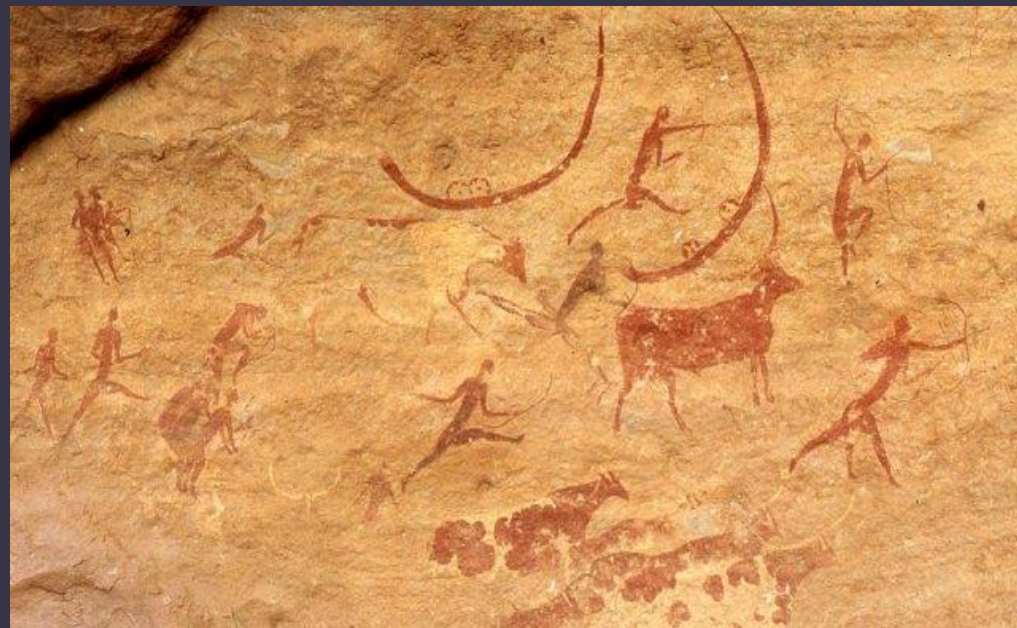
Pierwsze książki w Starożytności

- Pierwsze książki bardzo różniły się od współczesnych. W tych czasach najpopularniejszą metodą były tabliczki gliniane, zwoje papirusowe i pismo obrazkowe w jaskiniach.

Pismo obrazkowe

- Powstało ono z rysunków przedstawiających w formie uproszczonej pojęcie dla przekazania myśli przez ówczesnych ludzi. Rysunki te ludzie pierwotni kreślili na skałach w pieczarach będących ich schronieniem, na korze drzewnej lub skórze, potem na kamieniu. Wyrażają one myśli przy pomocy rysunków, nie mających jeszcze bezpośredniego związku z dźwiękami mowy, np. uproszczone postacie ludzkie z łukami i zwierzę ze strzałą w nim tkwiącą zawiadamiły o pomyslnych łowach.

Tabliczka gliniana

- Pierwszymi powierzchniami piśmienniczymi były skały, kora, skóry i kamień. IV tys. lat p.n.e. w Mezopotamii powstały gliniane tabliczki. Służyły one do pisania listów, oficjalnych dokumentów ksiąg. Na tabliczkach przy pomocy trzciny lub drewnianego ryłca odciskano znaki – pismo klinowe. By nadać im trwałość suszono je lub wypalano. Stosowano je do połowy I tysiąclecia p.n.e. Gliniane tabliczki były niewygodne w codziennym użytku, dlatego nadal dążono do wymyślenia bardziej uniwersalnej formy papieru i podłoża, na którym można by utrwalać tekst.

Papirus

- Najstarsze zachowane zabytki piśmiennictwa na papirusie pochodzą z około 2400 p.n.e. Był to bardzo dobry materiał, lekki i łatwy w użytkowaniu dlatego dość szybko zaczęły go stosować także inne kraje. Około VII w. p.n.e. papirus dotarł do Grecji, zaś około III w. p.n.e. pojawił się w Rzymie. Papirus to materiał roślinny, wytwarzany z łodyg trzciny papirusowej. Łodygi cięto na paski i układano warstwami na desce. Po zwilżeniu wodą ubijano je, a wydzielający się pod wpływem uderzeń sok sklejał paski w jednolitą masę. Następnie arkusze suszono na słońcu, pojedyncze sklejało razem i tworzone zwoje.

Hieroglify

- pismo obrazowe stosowane od III tys. p.n.e. Występują w nim trzy rodzaje znaków: fonogramy, znaki ideograficzne. Hieroglify były zapisywane albo w kolumnach od góry do dołu, albo w rzędach; każdy znak posiada swoje lustrzane odbicie używane do zapisu w odwrotną stronę.

Książki w Średniowieczu

- W czasach Średniowiecza książki były zdobione bardzo bogato, a do tego wszystko było robione ręcznie. Każdy najmniejszy element wymagał precyzji. Z tego okresu pochodzą pergaminy i kodeksy.

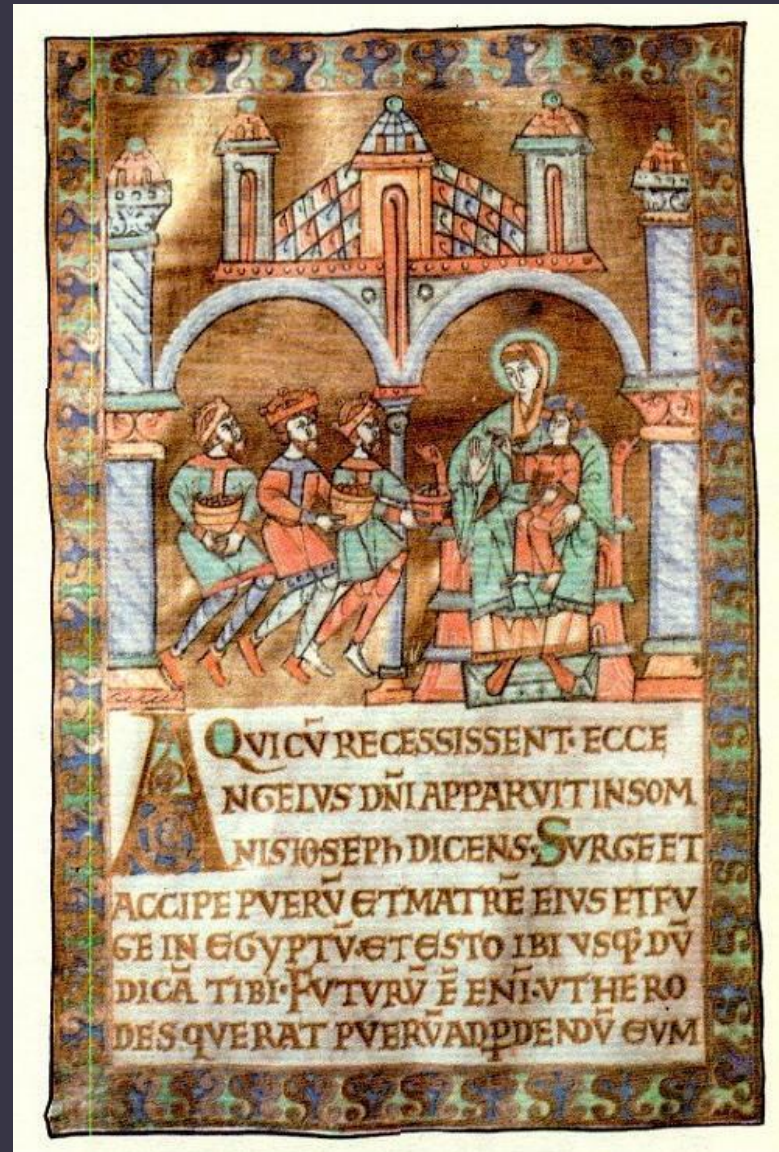
Pergamin

- materiał pisarski używany we wczesnym średniowieczu. Do jego wyrobu stosowano specjalnie wyprawione skóry owcze, kozie lub cielęce. Czasem barwiono go na kolor czerwony, szafranowy, niebieski czy czarny. Wyrobem pergaminu w średniowieczu zajmowały się początkowo klasztory, od XII w. rzemieślnicy zwani pergaministami

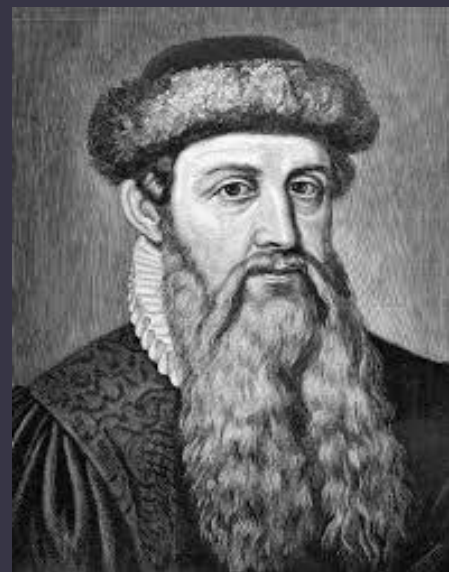
Kodeks

- forma książki powstała u schyłku czasów antycznych zamiast wcześniejszego zwoju. W podobny sposób w średniowieczu zaczęto składać karty pergaminowe, tworząc z nich posyty i składki o różnej ilości kart, przytwierdzone do drewnianych tabliczek jako okładzin. Ta nowa forma książki kształtowała się zapewne w ciągu II i III wieku n.e., upowszechniła się zaś ostatecznie w IV i V wieku. W średniowieczu kodeks był już jedyną formą książki z kartami pergaminowymi, a później papierowymi.

Renesansowe książki

- W tym czasie powstawanie książek zmieniło diametralnie. Zamiast mozolnego pisania każdej strony ręcznie. Jan Gutenberg wynalazł druk za pomocą ruchomych czcionek w 1450 roku. Wszystkie druki wydane do 1500 roku włącznie nazywamy Inkunabułem. W Europie pierwszym znanym inkunabułem jest druk Jana Gutenberga.

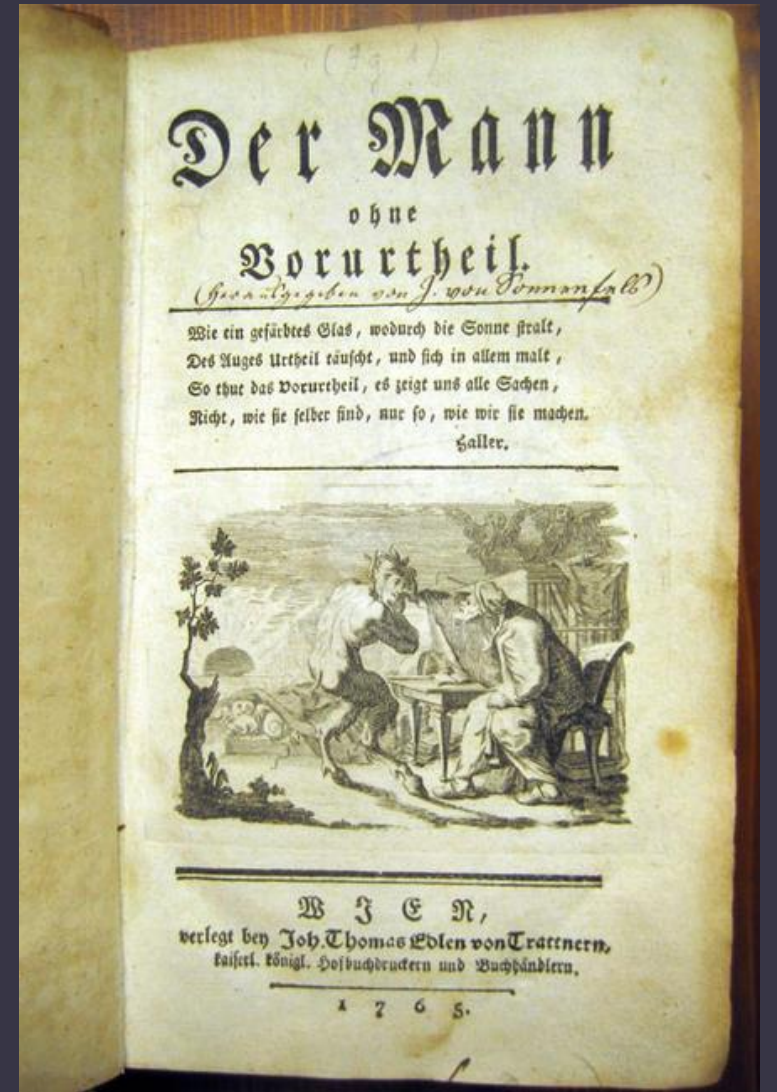
Książki w baroku

Charakterystyczne cechy dla epoki baroku:

- duży format książek,
- przeładowanie zdobnictwem,
- okazałe oprawy,
- zaczęto ornamentami zdobić grzbiety książek i wewnętrzną stronę okładki,
- motyw wachlarza – bardzo charakterystyczny dla baroku,
- tłokowy odcisk wachlarza przede wszystkim w narożnikach oprawy,
- koronka; też oprawy o skromnym zdobnictwie,
- książki codziennego użytku oprawiano w pergamin gładki,
- zróżnicowany krój i stopień pisma,
- główną techniką zdobniczą wykorzystywaną w książkach był miedzioryt,
- bogato rozbudowana kompozycja tytułowa w droższych pozycjach – np. atlasach, dziełach podróźniczych

Książki z Oświecenia

- Zaczęły powstawać encyklopedie, słowniki biograficzne i różnego rodzaju leksykony jako wielkie dzieła pomocnicze. Powstaje też starannie wydawana książka dla dzieci, już nie jako znany od dawna podręcznik szkolny, ale przystosowana do wyobraźni dziecięcego wieku lektura rozrywkowa i pouczająca.

Joseph von Sonnenfels
Człowiek bez przesądów

Książki na przełomie XIX i XX wieku

- Wraz z rozwijającym się prądem Oświecenia ogromnie wzrastało znaczenie książki w całej kulturze. Szło ono z przybierającą falą oświaty elementarnej, ogarniającą kraje Europy i kontynent amerykański. Budzący się głód wiedzy w rzeszach odbiorców, poparty nową technologią w dziedzinie wytwórczości książki i rozbudowaną organizacją jej rozpowszechniania, uwarunkowały pojawienia się książki w skali masowej.

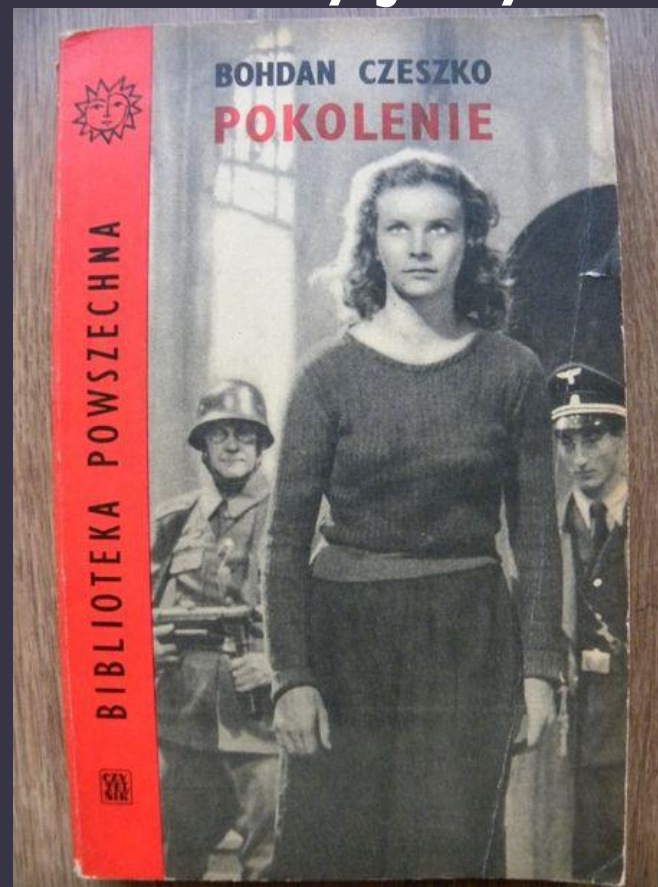
Książka masowa

Jest książką, która przybrała pewne specyficzne cechy formalne i wydawnicze, takie jak: wysokość nakładu i niska cena, które gwarantowały powszechną jej dostępność, musiała też posiadać funkcjonalny i wygodny w użyciu kształt, a więc niezbyt wielką objętość i nieduży format.

- Należą do niej:
- serie wydawnicze,
- cykle wydawnicze,
- powieść zeszytowa,
- książki dla dzieci i młodzieży,
- literatura dla ludu literatura popularna

Książka z wydawnictw seryjnych

- jest ona przy masowej produkcji elementem organizującym, gdyż raz przyjęty wzorzec dla danej serii, mianowicie nazwa i symbol, sposób opracowania redakcyjnego, format, szata graficzna, wystrój okładki itp., powtarza się niezmiennie w setkach wydawanych pozycji. Numeracja poszczególnych tomów nie tylko spełnia funkcję porządkową, lecz zachęca nabywców do kompletowania serii.

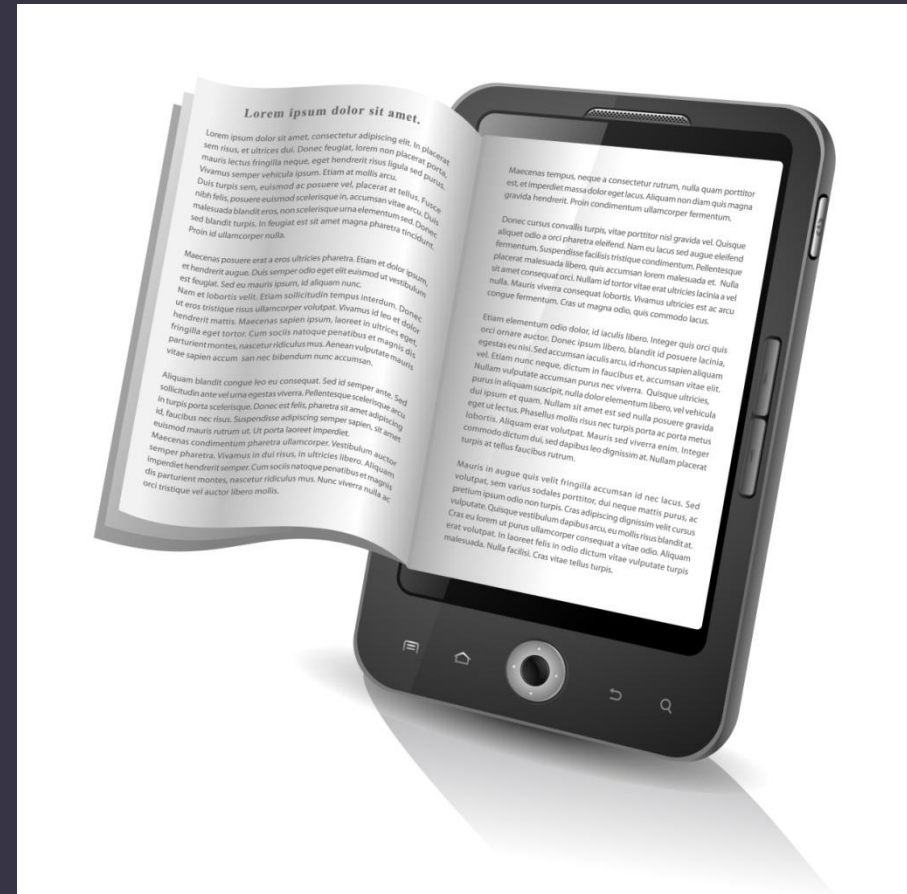
Bohdan Czeszko
Pokolenie

Książka błyskawica

- Jej tematyką jest jakieś aktualne wydarzenie, np. polityczne o randze międzynarodowej, bądź też sprawy o dużym rozgłosie, budzące żywe zainteresowanie publiczności, domagającej się na ten temat szerszej informacji.

Współczesne książki

- Współczesne książki różnią się od tych z dawnych lat. Coraz bardziej modne się stają E-booki, jest w niej zapisana treść książki tyle że w formie elektronicznej przeznaczonej do odczytania za pomocą odpowiedniego oprogramowania zainstalowanego w urządzeniu komputerowym.

Bibliografia

- [https://pl.wikipedia.org/wiki/Historia_księżki](https://pl.wikipedia.org/wiki/Historia_ksi%C4%99zki)
- <https://www.czytamwszedzie.pl/inspirujemy/jak-wygladaly-pierwsze-ksiazki/>
- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Pergamin>
- [http://biblioteka.tu.koszalin.pl/docs/Historia_ksiązki.pdf](http://biblioteka.tu.koszalin.pl/docs/Historia_ksi%C4%99zki.pdf)
- <https://pl.wikipedia.org/wiki/E-book>

DZIĘKUJĘ ZA
UWAGĘ!

Prezentację przygotował: Oskar Selech kl.1e